

POSTANOWIENIE

16 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 16 kwietnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M.P. i K.P.
z udziałem P.P. i Ł.G.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na skutek skargi kasacyjnej Ł.G.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 10 grudnia 2024 r., II Ca 2061/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(P.H.)

UZASADNIENIE

Uczestnik, Ł.G., wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 10 grudnia 2024 r., wydanego w sprawie z wniosku M.P. i K.P. oraz przy udziale drugiego uczestnika P.P. o stwierdzenie zasiedzenia.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uczestnik wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj. czy dopuszczalne jest stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności przygranicznego pasa gruntu stanowiącego część nieruchomości sąsiadującej z nieruchomością będącą własnością zasiadającego, którego termin upłynąć miał przed rozgraniczeniem, w sytuacji, gdy uprzednio dokonane zostało rozgraniczenie obu nieruchomości prawomocnym postanowieniem sądu powszechnego, w którym to postępowaniu o rozgraniczenie nie podniesiono zarzutu zasiedzenia, ani sąd powszechny

rozpoznający sprawę z urzędu nie uwzględnił zasiedzenie przygranicznych pasów gruntu. Skarżący powołał się także na oczywistą zasadność skargi polegającą na naruszeniu art. 172 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno przede wszystkim być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie czyni zadość tym wymaganiom. Po pierwsze, przedstawione zagadnienie nie ma charakteru ogólnego i abstrakcyjnego.

Nie budziło wątpliwości Sądu Najwyższego, że skarżący pod pozorem sformułowania istotnego zagadnienia prawnego pyta w istocie o trafność rozstrzygnięcia.

Jak słusznie podkreśliły Sądy *meriti* – betonowe słupki pełniły funkcję granicy między działkami. Tak były postrzegane przez lata, nie budziło to niczych wątpliwości i nie stanowiło powodów konfliktu, co zostało podkreślone w zeznaniach świadków.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienie SN z 24 marca 2026 r., I CSK 3694/25).

Do zasiedzenia dochodzi z mocy samego prawa. W konsekwencji przesłanką wystarczającą do dokonania rozgraniczenia według stanu prawnego, z uwzględnieniem faktu zasiedzenia, jest samo ustalenie faktów pozwalających na wysnucie wniosku o tym, że ktoś nabył określoną nieruchomość przez jej zasiedzenie. Sąd może ustalić te fakty z inicjatywy różnych uczestników postępowania, a ocena o tym, że doszło do zasiedzenia, nie jest warunkowana nawet świadomością powstania tego skutku po stronie samych zainteresowanych - stan prawny ma bowiem charakter obiektywny, a zasiedzenie następuje *ex lege*. Niezrozumiałe jest przy tym podnoszenie, że do „uznania” zasiedzenia doszło „pomimo istnienia sporu sąsiedzkiego pomiędzy stronami”. Stosunki interpersonalne między (poprzednim) właścicielem gruntu a zasiadającym nie są bowiem objęte hipotezą norm wywodzonych z art. 172 § 1 i 2 k.c. (zob. postanowienie SN z 2 lutego 2024 r., I CSK 6953/22).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa.

Przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest jej oczywista zasadność, może dotyczyć jedynie przepisów prawa niepodlegających różnej wykładni i niepozostawiających sądowi swobody oceny. Chodzi przy tym o wykładnię w oczywisty, dostrzegalny już *prima facie* sposób, sprzeczną z jednolitą i ugruntowaną wykładnią skonkretyzowanego przepisu, przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa (zob. m.in. postanowienia SN: z 21 maja 2025 r., I CSK 558/24; z 26 marca 2025 r., I CSK 3537/23; z 30 stycznia 2025 r., I CSK 3814/23; z 31 grudnia 2024 r., I CSK 1853/23; z 20 listopada 2024 r., I CSK 2892/23; z 14 września 2023 r., I CSK 518/23; z 27 lipca 2023 r., I CSK 5328/22).

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została spełniona. Uczestnik pod pozorem oczywistej zasadności w istocie pyta o trafność stanowiska Sądu Okręgowego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy. Przedstawił wyłącznie własne stanowisko, polemizując z niekorzystnym dla niej rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji.

W istocie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest ściśle związane z podstawami kasacyjnymi, które opierają się na zarzutach dotyczących oceny materiału dowodowego. Skarżący kwestionuje bowiem ocenę materiału dowodowego przeprowadzoną przez Sądy pierwszej i drugiej instancji.

Podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), więc nie można z odwołaniem się do nich kreować zagadnienia prawnego opartego na założeniu, że w rzeczywistości miał miejsce stan faktyczny inny, niż ustalony przez sądy obu instancji, czyli inny, niż stanowiący podstawę rozstrzygnięcia.

Nie jest rzeczą Sadu Najwyższego ustalanie stanu faktycznego i dopuszczanie w sprawie nowych dowodów. Skarżący błędnie traktuje skargę kasacyjną jako trzecią instancję odwoławczą. Znamienne, że sądy *meriti* stwierdziły zasiedzenie nieruchomości przez uczestniczkę P.P.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozostawia wątpliwości co do tego, że w istocie skarżący oparł swoją skargę prawie

wyłącznie na podważaniu oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na tej podstawie przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych. Znamienne jest to, że Sądy *meriti* szczegółowo odniosły się do zeznań świadków. W sposób wyczerpujący i logiczny ustaliły daty początku biegu okresu zasiedzenia, jak również funkcję wbitych słupków granicznych i sposób ich postrzegania jako granicę między działkami.

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności w postaci nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

Adam Doliwa

(P.H.)

[SOP]